

(Ενδεικτικές Απαντήσεις)

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

A1. Ο συντάκτης αφορμάται από τον αριθμό των ανθρώπων παγκοσμίως που δεν έχουν πρόσβαση στο νερό. Εξηγεί ότι το νερό αποτελεί διεθνή προτεραιότητα, αφού συνιστά την ζωή. Μολαταύτα, γυναίκες και παιδιά ταλαιπωρούνται, για να βρουν νερό, η παιδική θνησιμότητα οφείλεται στη μόλυνσή του, ενώ και τα ζώα πεθαίνουν από λειψυδρία. Αν και η επιβίωσή μας είναι αδύνατη χωρίς αυτό, τα προσεχή χρόνια αναμένεται τεράστια οικουμενική κρίση. Καταλήγοντας, το υδάτινο στοιχείο πρέπει να προστατευτεί ως αναγκαίο για την ζωή και την τέχνη. (79 λέξεις)

2η δραστηριότητα

A2. Ενδεικτικός τίτλος: «Νερό... ώρα μηδέν!»

Η επιλογή του συγκεκριμένου τίτλου δικαιολογείται από τα παρακάτω χωρία του κειμένου: «Κατά τις εκτιμήσεις, καθημερινά δεκάδες πεθαίνουν... ακατάλληλο για πόση νερό». (1η παράγραφος).

«Για τις ταλαιπωρημένες γυναίκες... δραματική προσπάθεια να επιβιώσουν». (3η παράγραφος).

«Για τα περισσότερα από τα 700 παιδιά... φωτογράφοι της άγριας φύσης». (3 η παράγραφος)

«Οι ειδικοί κρούουν... να επιδεινώσουν την κατάσταση». (5η παράγραφος)

Ο παραπάνω τίτλος ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του κειμένου και δύναται να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη, χάρη στη συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας και την αξιοποίηση σημείων στίξης, εισαγωγικά, αποσιωπητικά, θαυμαστικό.

A3. Ο συγγραφέας, με τη χρήση α' πληθυντικού προσώπου, μοιράζεται με τον αναγνώστη την ίδια οπτική γωνία. Δημιουργείται μία αίσθηση οικειότητας ανάμεσα στον πομπό και τον δέκτη, αφού εντάσσει τον εαυτό του στο ευρύτερο σύνολο ατόμων που έρχεται αντιμέτωπο με το συγκεκριμένο πρόβλημα. Παράλληλα, αποπνέεται μία αίσθηση συλλογικότητας, ενώ ο λόγος αποκτά αμεσότητα και ως εκ τούτου, επιτυγχάνεται η ευαισθητοποίηση κατά τον καλύτερο και πιο αποτελεσματικό τρόπο. Αξιοποιώντας, τέλος, το «εμείς» αποδίδει τη συλλογική ευθύνη προβάλλοντας emphaticά την ανάγκη παγκόσμιας δραστηριοποίησης.

A4. α) διεθνής: παγκόσμια, οικουμενική, καθολική

β) ταλαιπωρημένες: βασανισμένες

γ) εστίες: πατρίδες, κατοικίες

δ) κρούουν: επισημαίνουν, τονίζουν, διατυμπανίζουν

ε) μόλυνση: ρύπανση

στ) επιδεινώνουν: οξύνουν, χειροτερεύουν, δυσχεράνουν

3η δραστηριότητα

A5. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία

(Απαιτείται προσφώνηση, αποφώνηση και στοιχεία προφορικότητας.)

Αγαπητοί/ές συμμαθητές/τριες

(Φίλες και Φίλοι)

Πρόλογος: Θέμα: Η προστασία του υδάτινου στοιχείου

Θέση: Οι νέοι μπορούν να προστατεύσουν το υδάτινο στοιχείο

Κύριο Μέρος: Οι νέοι μπορούν να προστατεύσουν το υδάτινο στοιχείο με πολλούς τρόπους:

- Οργάνωση εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου για τους κινδύνους που διατρέχει το υδάτινο στοιχείο

- Συγκρότηση ομάδων σε σχολικό επίπεδο που δραστηριοποιούνται στον καθαρισμό θαλασσών, λιμνών και ποταμών από πλαστικά και άλλου είδους απορρίμματα

- Παραγωγή ταινιών μικρού μήκους με αντίστοιχη θεματολογία στο πλαίσιο της ευαισθητοποίησης του μαθητικού και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου
- Οργάνωση εκδηλώσεων (π.χ. συναυλίες) για τη συγκέντρωση χρηματικού ποσού που θα αξιοποιηθεί στον αγώνα της μαθητικής κοινότητας για την προστασία λιμνών, ποταμών και θαλασσών
- Σύνταξη κειμένων σχετικών με την περιβαλλοντική κρίση και ανάρτησή τους στη σχολική ιστοσελίδα
- Συντονισμός και συμμετοχή σε συγκεντρώσεις ειρηνικής διαμαρτυρίας στο πλαίσιο της αντίδρασης στη μόλυνση των υδάτινων πόρων από τα απόβλητα εργοστασίων και τουριστικών μονάδων
- Σύνταξη επιστολών διαμαρτυρίας και δημοσίευσή τους στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- Αξιοποίηση του θεσμού της Βουλής των Εφήβων για την παροχή προτάσεων για την αντικατάσταση των πλαστικών από βιοδιασπώμενα υλικά

Επίλογος

Η προστασία του υδάτινου στοιχείου αποτελεί επιτακτική ανάγκη. Οι νέοι, λοιπόν, λόγω των εγγενών χαρακτηριστικών της ηλικίας τους μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη του σκοπού αυτού.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

B1. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Μαρκοβάλντο επιδιώκει να εξασφαλίσει οικονομικό και ποιοτικό φαγητό για την οικογένειά του. Έτσι, επιδίδεται στην αναζήτηση καθαρών ποταμών όπου θα έχει τη δυνατότητα αλίευσης. Αφού εντοπίζει το κατάλληλο για εκείνον σημείο χρησιμοποιεί δανεισμένο αλιευτικό εξοπλισμό που αποκτά με μέσο την εξαπάτηση. Οι προσπάθειές του φαινομενικά μόνο αποδίδουν καθώς αλιεύει πληθώρα ψαριών που τελικά αποδεικνύονται μολυσμένα. (60 λέξεις)

B2.α.

- Σημεία στα οποία εντοπίζεται περιγραφή:

- ήταν ένα πλάτωμα του ποταμού... λίμνη στα βουνά
- σε μια καμπή της όχθης... βλοσυρός
- ένα μακρύ και χαμηλό κτήριο... τρκουάζ και βιολετί

- Σημεία στα οποία εντοπίζεται διάλογος:

- Έι, εσείς... εδώ παραπάνω;

- Σημεία στα οποία εντοπίζεται μονόλογος:

- «Όλες μου οι προσπάθειες θα πρέπει να αποσκοπούν στο να προσφέρω στην οικογένειά μου ... κερδοσκόπων»
- «Αυτός είναι ο τρόπος»
- «Πρέπει να βρω ένα μέρος... πετονιά μου»

(Οι μαθητές κλήθηκαν να αναφέρουν ένα μόνο παράδειγμα για κάθε αφηγηματικό τρόπο.)

B2.β. Στην περίοδο αξιοποιούνται τα εξής εκφραστικά μέσα:

- παρομοίωση:

- σαν μια μικρή ήσυχη λεκάνη
- που θύμιζε λίμνη στα βουνά

Με την τεχνική της παρομοίωσης ο δημιουργός επιδιώκει να προβάλει ένα συγκεκριμένο γνώρισμα των εννοιών που παρουσιάζει και ειδικότερα την ησυχία και την ομορφιά της λίμνης.

- προσωποποίηση: ήσυχη λεκάνη

Μέσω της προσωποποίησης ο δημιουργός επιδιώκει να προσδώσει ζωντάνια και παραστατικότητα στον λόγο του.

3η δραστηριότητα

B3. Ο Μαρκοβάλντο προσπαθεί να διασφαλίσει για την οικογένειά του τροφή υγιεινή. Στο πρόσωπό του γίνεται φανερό η αγωνία του αστού να αναπνεύσει, να νιώσει -επίσης- πως προσπαθεί για έναν καλύτερο κόσμο, ιδίως αφού συνειδητοποιήσει την ευθύνη του για την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής του. Στις πόλεις η ατμοσφαιρική

ρύπανση δυσχεραίνει την καθημερινότητα καθιστώντας την αποπνικτική, ενώ η συσσώρευση απορριμμάτων χωρίς στοιχειώδη μέριμνα για ανακύκλωση σε αρκετές ακόμη περιοχές ελλοχεύει σοβαρούς κινδύνους για την υγεία.

Η περιπέτεια του ήρωα προκαλεί ποικίλα συναισθήματα στον αναγνώστη, ο οποίος αρχικά νιώθει -όπως κι ίδιος ο Μαρκοβάλντο- προσδοκία για μια καλή ψαριά. Γρήγορα, όμως, έρχεται η ματαίωση κι η απογοήτευση, αφού η μόλυνση των υδάτων έχει προκαλέσει ανεπανόρθωτη καταστροφή στη χλωρίδα και την πανίδα απειλώντας κατάφωρα την ανθρώπινη ζωή. Έντονο είναι το συναίσθημα αδιεξόδου, όπως κι η οργή για την ολιγωρία της πολιτείας που προωθεί τα συμφέροντα των ισχυρών αντί για την προστασία της ζωής.

(150 λέξεις)